

UYGULAMALI DAVRANIŞ ANALİZİ

İŞLEVSEL ANALİZ
HİPOTEZ OLUŞTURMA

DAVRANIŞ DEĐIŐTİRMEDE HİPOTEZ OLUŐTURMAK / İŞLEVSEL DEĞERLENDİRME

Problem davranış için;

- 1.Davranışı ölçülebilir / gözlenebilir tanımlıyoruz.
- 2.Ölçüyoruz (süresi, sıklığı, vb..)
- 3.Davranışın sıklığını, süresini vb.. azaltmayı hedefliyoruz.
- 4.Uygun gözlem seçiyoruz.
- 5.Davranışı azaltıyoruz.

Davranışın işlevi: Çevrede istendik değişiklik meydana getirmektir.

Eđer davranış bireyin istediği gibi sonuçlanırsa (birey amacına ulaşırsa / istediğini elde ederse) aynı davranışın tekrar ortaya çıkma olasılığı artacaktır.

DAVRANIŞIN İŞLEVİ

A.İSTENEN BİR ŞEYİ ELDE ETMEK

Dikkat

Bir nesne, yiyecek, etkinlik

B.İSTENMEYEN BİR ŐEYDEN KAÇMAK / KURTULMAK

Dikkatten / etkileŐimden kaçmak

Bir görevden kaçmak

Rahatsız edici / acı veren bir durumdan kaçmak

C.DUYGUSAL UYARAN ELDE ETMEK

PROBLEM DAVRANIŞLARIN AZALTILMASI OLUMLU DAVRANIŞ DESTEĞİ (ODD)

“BELİRTİLERİ TEDAVİ ET, HASTALIĞI BOŞ VER”

YA DA

“BELİRTİLERİ DEĞİL, HASTALIĞI TEDAVİ ET”

ODD davranış problemi azaltmayı hedefleyen tek yaklaşımlı müdahale yerine sistemi değiştirmek, çevreyi değiştirmek, beceri öğretmek, olumlu davranışları ödüllendirmek gibi çok yaklaşımlı müdahaleyi temel alan bir sistemdir.

Amaç, problem davranışı azaltmak, yok etmek değil, davranışın amacını anlayarak aynı amaca hizmet eden yeni davranışlar öğretmektir. Geleneksel davranış değiştirme yöntemlerindeki gibi davranışı düzeltmek yerine beceri eksikliklerini, ortamı ve sistemi düzeltmek hedeflenir.

ODD PLANI HAZIRLAMAK

1.Davranış tanımlanır.

- a.İşlevsel tanım
- b.Veritoplama
- c.BEP ekibini bilgilendirmek

2.Tarama: Sağlık, ilaç, fiziksel, duygusal, öğrenme problemleri

3.İşlevsel değerlendirme

a.Öğretmen, anne baba, bakıcı, sınıf öğretmeni vb.. Problem davranış, ortaya çıktığı durumlar ile ilgili bilgi.

b.Davranışsal görüşme: davranış öncesi ve sonrası(hedef davranış, dağılım çizelgesi, davranış profili) hakkında ayrıntılı bilgi (çok ayrıntılı görüşme)

c.Davranış dereceleme ölçekleri (niteliksel bilgi) davranışın işlevini belirleme

d.Doğrudan gözlem (ODS)(davranış öncesi ve sonrası) anektod kaydı

e.Verilerin analizi

4.İşlevsel analiz: Sistematik olarak O ve S de değişiklikler (doğal ortam ya da özel hazırlanmış ortam) yaparak hipotez(davranış amacı) oluşturma (deneysel)

TÜM BİLGİLERİ GÖZDEN GEÇİRME

5.ODD Hazırlama

- a.Hipotezi gözden geçirme (hipotez doğru mu? / işlevsel analiz / doğrudan gözlem teknikleri)
- b.Planı değerlendirmek için veri toplama
- c.Başarılı sonuçları genelleştirme

ODD, öğretime , önlemeye, çevre düzenlemesine odaklanmalı

ODD Planı hazırlama:

Davranış hakkında topladığın bilgileri gözden geçir.
Bilgileri temel alan yap.

ODD de odak noktası: Davranışı artıran ortam / durum / olaylar

Davranışı ortaya çıkaran davranış
öncesi

Davranışın işlevi

Davranışı artıran davranış sonrası

1.Olumlu / istendik alternatif davranışlar

2.Davranış öncesi

3.Davranış sonrası

4.Ortam / durum düzenlemeleri için içeren plan yap.

Bu plan;

- Öğretime odaklanmalı (kabul edilen / olumlu alternatif davranış)
- Önlemeye odaklanmalı (problem davranışı artıran olaylar)
- Çevre düzenlemesine odaklanmalı

ODD Stratejileri:

1.Çevreyi değiştirir. Bireysel gereksinimle göz önüne alınır.

Ortam /oda

/ sınıf düzenlemesi yapılır. Sınıf için trafik / akış düzenlenir.

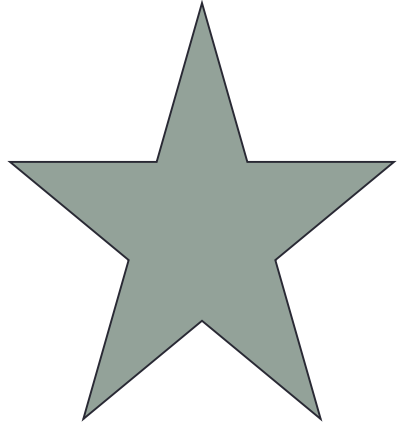
2.Günlük etkinliklerin yordana bilmesi sağlanır. Günlük program, çocuklar olası değişikliklere hazırlanır, geçişler planlanır.

3.Seçim yapma becerileri geliştirilir / ortam hazırlanır.

4.Programda değişiklikler yapılır. Çocukların ilgileri, tercihleri bilişsel düzeyleri göz önüne alınarak yapılan etkinliğin güçlük derecesi / etkinlik / öğretimin hızı / içeriği değiştirilebilir.

5.Olumlu davranışlar fark edilir ve pekiştirilir.

6.Alternatif davranışlar öğretilir.(İletişim ya da sosyal beceriler)

değişiklik yap.

ODD bilmiyorsak nerede, nasıl, ne zaman, kim / kimler tarafından uygulanacak karar ver.

Planın etkililiğini değerlendir gerekiyorsa

Neden ODD:

- 1.**Problem davranışı ceza gibi yöntemlerle azaltmak sonucunda saldırganlık, şiddet, okuldan kaçma gibi problemler ortaya çıkabilir.
- 2.**Problem davranışı ceza ile azaltmak sonucunda elde edilen davranış değişikliği kısa süreli olabilir.
- 3.**Problem davranışın nedenini anlayarak aynı amaca hizmet eden olumlu davranış kazandırmak uzun dönemde çocuk ve öğretmen için daha istendik bir durumdur.
- 4.**ODD iyi çalışan bir sistemdir.